Štev. 232 V Trstu, v torek 26. avgusta 1919 Letnik XLIV

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3·—, pol leta L 18·— in celo leto L 36·—. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1·—. Oglase sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

Mirovna konferenca.

Bolgarski noti.

PARIZ, 25. (S.) Bolgarska delegacija je poslala tajniku mirovne konference dve noti. Prva protestira proti srbskim zahtevam po obmejnih ozemljih. Druga zahteva povrnitev bolgarskih vojakov, ki so bili ujeti po premirju vzhodno od Skoplja.

Iz Jugoslavije.

Parlamentarni položaj.

BELGRAD, 22. Jugoslovanski klub je imel danes dopoldne sejo, katere so se udeležili vsi njegovi člani razen Grafenauerja, dr. Pogačnika in dr. Šimraka. Političen položaj je jako nejasen. Pri prvem glasovanju v parlamentu bo odločevalo komaj par glasov. Računajo, da bosta tako vlada kakor opozicija imela vsaka po 125 glasov, če se pri tem računajo tudi oni poslanci, ki najbrže ne bodo navzoči. Vsled te negotovosti vlada še vedno vabi ostale parlamentarne skupine v svojo sredino. Tako je ministrski predsednik Davidović povabil danes na razgovor Protića, ki pa je odklonil vsak razgovor, češ da bi to ne bil razgovor med enakimi, ker predstavlja Davidović vlado, Protić pa je v opoziciji. — Vlodi se očita, da lahkoumljeno presoja položaj proti Romuniji, ki je na mejah Baške zbrala 14 divizij. Namesto, da bi se v tako resnem trenutku izvršila koncentracija vseh političnih strank, pa se demokrati krčevito drže svojih ministrskih stolcev in raznih programov ter s tem oddlanjajo vse druge res državotvorne stranke. Ne samo doma, ampak tudi zunaj velja nova vlada kot vlada manjšine v parlamentu in ljudstva, katera iz strankarske sebičnosti in neznošnosti ne mara privoliti enakovrednega sodelovanja drugih strank. (»Slovenec«.)

Dr. Korošec pri Davidoviču.

BELGRAD, 24. Dr. Korošec je bil poklican k ministrskemu predsečniku Davidoviču, ki mu je hotel razložiti končni program, katerega bo vlada predložila parlamentu. V programu se nahaja tudi kot točka novi občinski zakon. Dr. Korošec je opozoril načelnika vlade, da je treba pregledati tudi imenik radi političnih zločinov zaprtih državljanov ter enkrat za vselej ustaviti posebno v Bosni in Hercegovini običajno preganjanje onih oseb, ki so bile denuncirane, da so se kompromitirale za časa prejšnje države.

Stališče Jugoslovanskega kluba.

BELGRAD, 24. Jugoslovanski klub izraža željo, da v vseh važnih vprašanjih obdrži tudi z malimi parlamentarnimi skupinami najboljše prijateljske zveze, toda ne želi stopiti v tak stik, ki bi pomenil fuzijo klubov in preprečil izvajanje našega programa. Jugoslovanski klub stoji slejkoprej na stališču koncentracijske vlade ter bo to stališče zastopal tudi v razgovorih z drugimi opozicijonalnimi strankami. Glede prve seje parlamenta klub še ni storil nobenih korakov.

Opozicijonalni blok.

»Jutranji List« poroča iz Belgrada: Zastopniki opozicijonalnih skupin so imeli prvo sejo za ustanovitev opozicijonalnega bloka. Na tej seji so bili prisotni Protić, Jovanović in Trifunović od radikalnega kluba, dr. Laginja, dr. Drinković in dr. Krnic od Narodnega kluba, Marko Trifković in Vukičević za neodvisne radikalce, Stanko Banić za Jugolovanski klub, Teodor Stanković in Ribarac za srbske liberalce. Ostale skupine niso bile prisotne. Tej seji je predsedoval Trifković, ki je govoril o potrebi ustanovitve opozicijonalnega bloka. Seja ni dolgo trajala; sporazum se ni dosegel, ker so bili nekateri delegati proti temu, da se vrže vlada in sprejme mandat za novo vlado. Kakor doznavamo, je Narodni klub sklenil, da vodi lokalno opozicijo. Dr. Korošec se je vrnil iz Slankamena in ne gre iz stanovanja, ker so mu zdravniki prepovedali vsak napor in razburjenje. Naslednji dan dopoldne je bila druga seja zastopnikov opozicijonalnega bloka.

Prisilna prodaja kmetij in agrarna reforma.

»Narodna Politika« priobčuje uvodnik, v katerem opozarja, kako se na Hrvatskem dan za dnem vrše prisilne dražbe večinoma malih kmetij, pa tudi slupnih zemljišč, na katerih postajajo nešteti poljedelci berači. V zagrebškem uradnem listu je večkrat na en sam dan nad 30 dražbenih oglasov. Ta zemljišča se prodajajo na podlagi cenitvene vrednosti, ki je veljala še pred vojno. Tako je bil cenjen pašnik in kuhinjski vrt na 50 K! Vse to se vrši v času, ko se pripravlja agrarna reforma, ki naj vsakemu poljedelcu zagotovi zadostno zemlje, da se bo mogel z družino preživeti. Dolžnost vlade je, pravi list, da večino zemljiških dražb ustavi, dokler ne bo izvedena agrarna reforma.

Nemške kolonije v Bosni.

Nemške kolonije v Bosni, ki jih je ustanovila prejšnja avstrijska oblast, še vedno obstoje ter so v veliki še vedno nemška krajevna imena. V Banjaluki še vedno obstoja kmetska zadružna blagajna za nemške koloniste; razen tega imajo ti Nemci dve mlekarski in deset poljedelskih zadrug. V vseh teh ustanovah je sodeloval pruski kapital in glavni organizator je banjaluški protestantski pastor Eller. Belgrajski »Trgovinski Glasnik« opozarja na ta dejstva in zahteva, naj se ta madež z domače zemlje odstrani.

Romunija in Banat.

Prefekt tamišvarski dr. Kozma je izdal oklic na prebivalstvo, kjer pravi med drugim: Romuni iz bivše Ogrske so na veliki narodni skupščini dne 1. decembra 1918 proglasili, da se na podlagi pravice do samoodločbe hočejo odcepiti od ogrske države. Ta sklep se nanaša na 26 županij. Isto so storili Sasi iz Erdelja na svojem narodnem taboru v Medješu dne 8. januarja 1919 in banatski Švabi na svoji narodni skupščini, ki se je vršila dne 10. avgusta 1919 v Tamišvaru. Romunski kralj je z ozirom sankcijoniral te resolucije. K 26 županijam, ki so se odcepile od Ogrske, spada tudi Banat. Zaradi tega poziva prefekt celokupno prebivalstvo, naj se zaveda svoje državljanske pripadnosti k Veliki Romuniji, naj spoštuje romunske zakone in naredbe ter naj bo vdano svoji novi domovini, kjer ga čaka lepa bodočnost.

Francoski publicist v Jugoslaviji.

Na poti v Belgrad se mudi te dni v Zagrebu mladi francoski publicist Pierre de Lanux s svojo ženo, ugledno Američanko. G. de Lanux je bil v začetku vojske »Figarov« dopisnik na srbski fronti. Že leta 1916. je izdal v Parizu knjigo »La Yougoslavie«, v kateri je že takrat zastopal idejo ustvaritve močne jugoslovanske države na razvaknah habsburške monarhije. Leta 1917—18. je bil član velike francoske misije v Ameriki, kateri je načeloval znani francoski politik Tardieu. Tudi v tej komisiji je deloval de Lanux za Jugoslovane. Ko je postal Tardieu član mirovne konference v Parizu, je prišel z njim tudi de Lanux, ki je bil pridoljen jugoslovanski sekciji francoske mirovne delegacije.

Minister Kristan pred sodiščem.

BELGRAD, 24. V prvi seji parlamenta se bo prečitala zahteva ljubljanskega nadsodišča radi izročitve ministra Kristana vsled soudeležbo in nerednosti pri Vojni zvezi.

Aretacije socijalistov.

ZAGREB, 24. Semkaj je došel vodja srbskih komunistov Triso Kaclerović, ki je bil l. 1917. na socijalističnem kongresu v Stockholmu, kjer je izrekel najtežje obtožbe proti avstro-ogrskim okupacijskim oblastem, ki so internirale nad 100.000 Srbov in upropastile deželo. Došel je v Zagreb, da izve, zakaj je bil aretiran urednik »Radničkih Novin« dr. Marković in njegov drug Filip Filipović, kakor tudi 40 socijalistov v Novem Sadu.

Demobilizacija jugoslovanske vojske.

BELGRAD, 24. Vojni minister je izdal naredbo, ki jasno tolmači, kako se ima izvršiti demobilizacija. Demobiliziral se bo tretji poziv in dva razreda drugega poziva.

Napredovanje jugoslovanskih častnikov.

BELGRAD, 24. Vrhovna komanda pripravlja velike ukaze o napredovanju častnikov, ki so se udeležili zadnjih operacij, pa niso niti napredovali, niti bili odlikovani. Ravno tako se zbirajo podatki za napredovanje onih častnikov operativne vojske, ki so si pridobili pravico za napredovanje po 19. členku zakona o ustroju vojske.

Prekmurske stvari.

Iz Pariza se je vrnil v Maribor dr. M. Slavič, ki je bil najdalje zaposlen pri mirovni konferenci, da pouči merodajne krode o naših mejnih zahtevah napram Nemški Avstriji in Madžarski. Dr. Slavič in dr. Kovačič bosta ostala med Prekmurci v trajnem spominu, ker sta si ravno onadva največ prizadela kot temeljita poznavalca teh krajev, da se je bogato in narodno zavedno Prekmurje priposnalo ter priklopilo Jugoslaviji.

Oprostitev od orožnih vaj.

Glede oprostitve uradništva in kvalificiranih delavcev od orožnih vaj poroča Komando Dravske divizijske oblasti, da se ne bo oproščal prav nihče. — V slučajih pa, kjer je posameznik pri uradu ali industrijskem podjetju res neobhodno potreben in nepogrešljiv, se orožna vaja, kakor doslej, preloži na prikladen poznejši termin. Z odgoditvijo orožne vaje je uradu ali podjetju dana možnost, da si pravočasno preskrbi in izuri namestnika za onega posameznika-vpoklicanca, kar bi se itak moralo zgoditi v slučaju bolezni itd. Med ljudstvom vlada še izza stare Avstrije mnenje, da se priteguje k vojakom in pošilja na fronto samo proletarijat, dočim se višji sloji in bogatini z raznim pretvezami oproščajo od vojaške službe. Da preneha tako naziranje in ogorčenost med ljudstvom in pa, da se tudi uradništvo, ki večinoma niti ni vojaško izvežbano, s kratko vojaško službo prilagodi novim razmeram, kar je za vzdrževanje discipline in reda neobhodno potrebno, se mora neomajno vztrajati na zgoraj omenjenem stališču.

Časnikarji in tiskarska obrt.

Povodom spora med lastniki tiskarn in tiskarskim osobjem v Sarajevu, je podalo časnikarsko društvo naslednjo izjavo: V tiskarskem poslu so poleg lastnikov tiskaren in delavcev interesirani tudi časnikarji. Omenjeni spor če v največji meri oškodoval njihov gmotni položaj in spravil njihov obstanek v nevarnost. Da zavaruje koristi svojih članov, zahteva »Novinarsko Udruženje« kot strokovna organizacija od vseh činiteljev, ki prihajajo v poštev, da pri ureditvi odnošajev med delodajalci in delavci, v kolikor se ti odnošaji dotikajo koristi časnikarjev, sodelujejo tudi zastopniki časnikarske organizacije.

Razdor v zagrebškem pevskem društvu »Kolo«.

Vsled izključenja šestih članov zagrebškega pevskega društva »Kolo« s strani društvenega odbora, češ da nimajo primernega glasu, je prišlo v društvu do razdora. Večina društvenih članov je bila proti ukrepu odbora. Pri zborovanju je prišlo do burnih scen, katerih tudi predsednik s svojim govorom ni mogel preprečiti. Več znanih članov »Kola« je prijavilo svoj izstop ter bodo najbrže ustanovili novo pevsko društvo.

Papirnati drobiž mesta Zagreba.

Papirnati drobiž mesta Zegreba je prišel v promet 18. . m. Ljudje se kar trgajo zanj kot za spomina vredno redkost ter plačujejo za 20vinarsko novčanico 10—20 kron. Že danes je gotovo, da bo koncem leta komaj kdo hotel zamenjati ta drobiž za krone, tako da bo imela mestna občina lep dobiček. Zaenkrat so izdali za 200.000 K papirnatega drobiža, kar bo v kratkem razdano; merodajni krogi že razmišljajo o izdaji nove serije.

Pošta v Črnigori.

Poštarsko in brzoj. šolo so otvorili na Cetinju za Črnigoro. V prvo sprejemajo dijake 4., v drugo dijake 6. razreda gimnazije.

Za povzdigo kmetijstva.

Srbsko kmetijsko društvo v Belgradu je svoj delokrog razširilo tudi na Bosno in Hercegovino, kjer se snujejo okrožne (Sarajevo in Mostar) in okrajne podružnice. Društvo, ki obstoja že 50 let, deluje za izobrazbo in okrepitev kmetskega stanu s tiskom, predavanji, razstavami, posredovanjem delavnih moči, nabavljanjem semen, orodja, dajanjem nagrad, ustanavljanjem drevesnic itd. Razen tega nastopa društvo na merodanih mestih za vse, kar more biti na korist kmetskemu stanu.

Zaplemba tujih podjetij.

V Osieku je oblast zaplenila paromlin »Union« in plinarno. Plinarno je prevzela mestna občina. Ravnateljstvo paromlina je proti zaplembi vložilo protest, ker da je le čisto neznaten del delnic v rokah tujcev.

Zasačena turška roparska četa.

Po Makedoniji je še iz časa zadnje balkanske vojne plenila nevarna turška roparska četa. Sedaj se je orožništvu posrečilo prijeti petero teh ropanev, ki so se skrivali pri turških kmetih. Ostali člani roparske družbe so ušli na grško ozemlje, od koder so jih pa grške oblasti pognale nazaj.

Stališče manjših parlamentarnih skupin.

Belgrajske »Večernje Novosti« poročajo: Zdi se, da so manjše skupine že določile svojo orijentacijo. Dosedaj še ni znano stališče Črnogorcev, akoravno so izjavili, da jih ničesar ne veže z vlado.

Za škofa Akšamovića.

Z ozirom na napade »Juga« proti škofu Akšamoviću priobčuje osješka »Hrvatska Obrana« protestne izjave duhovščine. Prva se je oglasila djakovska duhovščina.

Ministrska kriza na Romunskem.

PARIZ, 24. Kakor poročajo iz Bukarešta listu »Excelsior«, poda Bratianov kabinet kmalu svojo demisijo. Njegov položaj je postal trden vsled vkorakanja romunskih čet v Budimpešto, toda ravno radi tega smatra Bratianu, da lahko gre brez nevarnosti. On želi, da bi se izvršile oktobrske volitve za zbornico in senat pod drugačno vlado, nego je njegova, samo da mu se ne bi moglo očitati, da je vplival na tek volitev. Tudi s tega stališča bi bilo Bratianovo naziranje znak moči in gotovosti, ker je liberalna zmaga zagotovljena. Na mesto Bratianovega kabineta bi stopilo koalicijsko ministrstvo, pod predsedstvom Majoresca, bivšega predsednika kasacijskega sodišča. Zunanja politika bo ostala neizpremenjena, in Bratianu bo ostal načelnik romunske delegacije na mirovni konferenci.

Iz Madžarske.

Demisija nadvojvode Josipa in Friedrichovega kabineta.

PARIZ, 24. (S.) Iz Budimpešte poročajo: Madžarski tiskovni urad poroča, da sta nadvojvoda Josip in Friedrichov kabinet odstopila vsled stališča, ki ga zavzema zavezniški vrhovni svet.

Preki sod na Madžarskem.

DUNAJ, 24. Listi poročajo iz Budimpešte: Romunsko vrhovno poveljstvo poroča, da objavlja lepak, izdan v imenu generala Madarescuja in ministra Diamandija, da je preki sod, ki ga je razglasila ogrska vlada 12. avgusta, neveljaven, češ da ima samo romunsko vrhovno poveljništvo pravico, izdajati take odredbe. Obenem romunsko vrhovno poveljništvo energično oporeka, da bi bili Romuni krivi političnega hujskanja zadnjih dni in preganjanja časopisja.

Monarhistična stremljenja na Madžarskem.

DUNAJ, 24. »Neue Freie Presse« poroča: Nadaljujejo se monarhistična stremljenja na Ogrskem, da bi vplivala v bodoči narodni skupščini na odločitev v vladni obliki. En del se zavzema za nadvojvodo Jožefa, en del za nadvojvodo Otona, sina bivšega cesarja Karla, tretji del pa hoče spraviti na Ogrsko tujo dinastijo. Najbrže pa se bo ustanovil direktorij, kateremu bo pripadal tudi grof Julij Andrassy.

Romunski poizkusi, da bi obskrbeli Budimpešto z živili ostali brezuspešni.

CURIH, 24. (S.) Iz Budimpešte poročajo: Vrhovno poveljništvo romunskih čet priobčuje noto, v kateri izjavlja, da so ostali vsi njeni poizkusi, da bi obskrbeli Budimpešto z živili, brezuspešni vsled pomankanja vsake organizacije. Poveljništvo je naredilo vse, da bi prisililo madžarske oblasti, da izvrše svojo dolžnost. Da bi preskrbelo mesto z živili, je pripravilo vlake za prevažanje živil in dovolilo prosto plovbo po Donavi.

Romunsko poveljništvo izjavlja, da je politično življenje in tisk v Budimpešti zopet popolnoma svoboden, in da se ne bo vmešavalo v zadeve notranje politike.

Romunsko poveljništvo se ne bo dalo izrabljati v podpiranje političnih preganjanj, temveč mu bo edina naloga ta, da vzdržuje red.

Volitve na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA, 24. Nasproti drugače se glasečim vestem inozemskih listov opozarja ogrski korespondenčni urad na naredbo, ki jo je objavil uradni list dne 6. t. m. in kjer je jasno rečeno, da se bodo volitve za narodno skupščino izvedle na najširši podlagi splošne volilne pravice. Volitve popolnoma zajamčuje najčistejša demokracija. Vsak ogrski državljan, ki je izpolnil 24. leto in obvlada v govoru in pisavi kak jezik, ki ga rabi na Ogrskem, dobi direktno in tajno volilno pravico. Ta način volitve bo z vidika radikalizma pač lahko vodržal vsak primer z drugimi demokratičnimi volilnimi pravicami v Evropi.

Prehrana Budimpešte.

BUDIMPEŠTA, 24. Vodja romunske rekvizicijske komisije general Verbescu je po nalogu generala Olbana vse velike zaloge živil, ki so jih našli v skladiščih rdeče armade, prepustil mestu Budimpešti, da se izboljša prehrana prebivalstva.

Noskejevi ukrepi proti komunističnemu svetu.

BASEL, 24. (S.) Iz Berolina poročajo: Vlada je včeraj sklenila, da ponovno posreduje proti berolinskemu izvrševalnemu svetu. Že nekaj tednov je bil svet sestavljen samo od neodvisnežev in komunistov. Socijalisti z desnice so ga zapustili, da ne bodo izvrženi, kakor so sami izjavili, zlostavljanju teh poslednjih. Z druge strani je imel svet svojo lastno inicijativo, popolnoma neodvisno od kakršnegasibodi vladnega vpliva; poizkušal je organizirati po lastnih metodah nove volitve za delavski svet. Vlada je hotela to preprečiti in je zasedla z vojaštvom lokale izvrševalnega odbora, aretirala nekatere člane in zaplenila večji del listin.

»Freiheit« od 24. protestira proti novim Noskejevim nasiljem in javlja, da bo držal svet odslej dalje svoje seje v drugem lokalu.

Noske odide v kratkem v Monakovo kot državni zastopnik, da prevzame upravo bavarskega prometa in da zagotovi prehod bavarskih kontingentov v državo.

Položaj v Mali Aziji.

LONDON, 24. (S.) Iz Carigrada poročajo z dne 21. t. m.: Veliki vezir je izjavil, da ni položaj v Mali Aziji tako slab, kakor se splošno misli. Naj se ne veruje agitatorjem, ki so plačani od starega odbora za združitev in napredek. Veliki vezir je pripomnil, da je zelo nujno, da konferenca čim hitrejše sklene mir s Turčijo in pozove turške delegate, da pridejo nemudoma v Pariz. To bo pomirilo narod in naredilo konec sedanjemu vrenju.

General Petliura zavzel Kiev.

LONDON, 25. »Daily Mailu« poročajo iz Kopenhagena, da je general Petliura zavzel Kiev.

Povrnitev predsednik Poincaréja v Pariz.

PARIZ, 25. (S.) Danes zjutraj se je povrnil predsednik Poincaré iz svojega potovanja po Alzaciji Loreni.

Clemenceauovo poročilo o poteku mirovnih pogajanj.

PARIZ, 25. (S.) Senatova komisija za zunanje stvari je zaslišala Clemenceaua, ki je podrobno poročal o poteku pogajanj, ki so dovedla do mirovne pogodbe. Clemenceau je odgovoril na razna komisijna vprašanja. Komisija se sestane v petek, da odobri Bourgeosovo poročilo.

Iz Italije.

Stroški za avstrijske ujetnike.

SASSARI, 23. (»Resto del Carlino«.) Na otoku Asinari, ne daleč od Sassarija, se še nahaja nekaj tisoč avstrijskih ujetnikov, ki pričakujejo sklepa miru. Erar je moral prenesti ogromne stroške za ujetnike, ki jih je ujela Srbija in Italija v minuli vojni. Ker na otoku ni vode, jo morajo vsak dan dovažati iz Porto Torresa v posodah, ki so nalašč za to narejene. Lokalni list »Popolo Sardo« glasilo sardinske avtonomne stranke, priobčuje nekoliko številk, iz katerih je razvidno, s kako ogromnimi stroški je zvezano prevažanje vode za ujetnike. Vsak liter vode stane baje državo trideset stotink. Če je vsak ujetnik dobival 6 litrov vode, je to stalo erar 1.80 liro. Ker je bilo ujetnikov okoli 25.000 mož, so iznašali dnevni stroški 45.000 lir, mesečni 1,350.000 lir in letni 16,000.000 lir.

Ker niso mogli ujetniki živeti samo od vode, znašajo povprečni stroški za moža 10 lir za hrano, obleko, stanovanje. To pomenja, da iznašajo letni stroški za ujetnike na otoku Asinari 90 milijonov lir.

»Resto del Carlino« pripominja. In to samo zato, ker so hoteli nastaniti ujetnike na pustem otoku, kjer ni ničesar, kamor se mora celo voda dovažati!«

— Belgrajska vlada je že večkrat posredovala pri italijanski vladi, naj bi poslala jugoslovanske ujetnike domov. Toda zastonj!

Trgovinski odnošaji med Poljsko in Italijo.

RIM, 25. Vsled sporazuma med poljsko in italijansko vlado so se proučevali odnošaji med obema državama. S prvo ekspedicijo je odšlo iz Poljske v Italijo 1200 vagonov poluizdelanega lesa in 350 sodov bencina, mineralna olja in parafin.

Ljudski tabor v Sinčivasi.

Prvi veliki ljudski tabor v osvobojeni Koroški za priključenje slovenskega Koroteana Jugoslaviji je uspel kljub poznemu naznanilu sijajno. — Točno ob napovedani uri (22'56) v četrtek je odpeljal posebni vlak iz Ljubljane. Monotono klopotanje koles je uspavalo večino potnikov. Jasna polnema noč je napovedovala jasen poletni dan. Do Celja vse mirno, le tupatam je vstopil posamezen potnik. V Celju je vzdramil vlak iz sna glasen pozdrav celjskega Sokola in drugih udeležnikov. In šlo je dalje proti Mariboru kamor je dospel vlak ob 4. uri. Tu so se priklopili v večjem številu mariborski Slovenci z mariborskim Sokolom. Vlak je odšel iz Maribora ob 4'30, bilo je 25 voz. Na posameznih postajah so pristopali štajerski in koroški udeležniki. Na postaji Vuhred-Marbek je visela slovenska zastava. Postaja Prevalje je, okrašena v zelenje, pričakala prihod vlaka z mnogobrojno množico ljudi, s šolsko mladino in učiteljicami, ki so izletnike pozdravljali z živioklici. Lep prizor smo doživeli v Pliberku: na predni del lokomotive se je postavila Korošica v narodni noši z dvema Sokoloma ob strani.

Ob 9. uri dohod v Sinčoves. Vlak, ki se je bil medpotoma nadel v slavnostni nakit — zelenje, cvetje, trobojnice, — sprejela je na kolodvoru ogromna množica ljudi in general Maister. Ob sviranju mariborske vojaške godbe in ob pokanju možnarjev sta se razvrstila Sokol in Orel, razna društva ter vse ogromno število udeležnikov v izprevodu, ki je krenil na veseličnl prostor, nahajajoč se kakih deset minut pred vasjo ob robu zelenega smrekovega gozdiča. Tu je bil postavljen z zastavami okrašen oltar in govorniška tribuna. Okoli oltarja so se razvrstili društveni praporji: Slov. Sokolska Zveza, Ljubljanski Sokol, Mariborski Sokol, Gorenjska Sokolska Župa, Kranj, Sokolska Župa Celje, Krški Sokol, Orel Št. Peter, Ljubljana, Orel Dev. M. v Polju, Katoliško izobraževalno društvo Študenci pri Mariboru, pevsko društvo »Slavec« Ljubljana, Delavsko društvo »Vzajemnost« iz Črne, Narodna čitalnica Kranj, Marijino društvo Št. Rupert pri Velikovcu ter zastava Jezerskih Slovencev. Zanimiva je zgodovina zadnjeimenovane zastave: napravljena je bila leta 1868. in se je udeležila leta 1870. prvega slovenskega tabora v Bistrici pri Pliberku in potem vseh nadaljnih taborov na Koroškem.

Ob 10. uri je prispel avtomobil z ljubljanskim vladiko, knezoškofom dr. Jegličem, ki je ob veliki asistenci bral slovesno tiho poljsko mašo. Pri maši je menuje se pel oktet ljubljanske Glasbene Matice in svirala mariborska vojaška godba pod vodstvom svojega kapelnika Herzoga. Topiči so med mašo kakor tudi sploh ves dan pokali.

Po maši se je pričelo ljudsko zborovanje. Otvoril ga je kot predsednik Narodnega sveta v Velikovcu burno pozdravljen general Maister. Krasni njegov govor prinesemo v celoti. General Maister je pozdravil udeležnike tudi v imenu deželne vlade, od iste izrecno v to pooblaščen. Med svojim govorom je bil večkrat prekinjen z viharnim odobravanjem. Naj omenimo že takoj, da je bil general Maister, danes najpopularnejši mož v Sloveniji, tekom dneva vedno živahno aklamiran, kjerkoli in kadarkoli se je prikazal. Sledili so mu nato številni drugi priglašeni govorniki, ki so med splošnim odobravanjem in ob umestnih medklicih udeležencev osvetljevali postopanje Nemcev, njihova zavijanja in laži, njihovo krivdo na nesreči slovenskega naroda, in pozivljali Korošce in Korošice, naj se sedaj, ko jim je dana s plebiscitom prilika, za vedno otresejo nemškega jarma. Dopoldanski govorniki so bili: knezoškof dr. Jeglič, kot zastopnik ljubljanskega mesta dr. Triller, koroški narodni mučenik poslanec Grafenauer, ki je kot Korošec zlasti znal govoriti ljudem iz srca, nadalje kot predsednica pevskega koroškega ženskega društva gdčna. dr. Piskernikova, Korošec dr. Ravnik, Goričan Pavlica. Kapetan Dolar je podal nato sledečo

resolucijo.

Mirovna konferenca v Parizu je pri določanju naših mej nas koroške Slovence nepričakovano udarila s težkim udarcem. Zato je Narodni svet za Koroško kot prosto izvoljeni in priznani reprezentant vseh koroških Slovencev sklical na dan 15. avgusta 1919 v Sinčoves na Koroškem velik tabor, kjer dvigamo koroški Slovenci, zbrani v tisočglavi množici, v pričo zastopnikov in vseh delov osvobojene Slovenije svoj glas k sledeči resoluciji:

»1. Najostreje protestiramo, da je mirovna konferenca vsled nepoznanja naših razmer ali pa pod pritiskom naših sovražnikov vzela za podlago svojim odločitvam avstrijsko uradno ljudsko štetje, ki je bilo povsod v škodo Slovanom potvorjeno, nikjer pa tako krivično kakor ravno na Koroškem. Odločno ugovarjamo, da se nam velik del slovenskega ozemlja, tako zilska in kanalska dolina kratkomalo iztrga in da se nam hoče tudi ostali del, ki je vzlic stoletnemu, sistematičnemu ponemčevanju še vedno ohranil pristno slovenski značaj, prisoditi šele potom plebiscita, ki je za nas ravno tako krivičen, kakor bi bil krivičen za Alzacijo in Loreno, ali pa, če se je že za sporno ozemlje plebiscit uveljavil, kakor bi bil pravičen

2. Slovesno izjavljamo, da smo se vedno zavedali kot bistveno enak del ostalih Slovencev, s katerimi hočemo združeni deliti vsako usodo.

3. Svečano proglašamo svojo neupogljivo voljo, da ne maramo priti ne pod Nemško Avstrijo, ne

---

PODLISTEK

Mlijeva oporoka. (29)

Avgust Šenoa. — Prevedel M. C—č.

Vsi trije so vstali in odšli v sobo, kjer je stala skrinja. Vdova je pokleknila in potegnila skrinjo izpod postelje. Odvetnik je vzel ključ iz žepa, Petričević pa se je naslonil hladnokrvno na peč, kakor da se ne misli pogreti.

— Petričević, dajte ključ od skrinje, — je stegnil Jelušić roko proti natrkanemu varuhu.

— Klju....u....č? — je vprašal Petričević bedasto.

— Hitro dajte ključ od skrinje! — se je razjaril odvetnik.

— Aha! Ključ! Da, da! Ključ! — je dejal pijanec in začel iskati po žepih.

— Hitro! — je škrtnila vdova.

— Nimam ga, nimam ga! — se je zasmejal Petričević in pokazal svoje bele zobe.

Vdova je zasikala kakor kača.

— Podlež! — je kriknil pridušeno odvetnik, skočivši k pijanemu tovarišu, in pograbivši ga za prsi, je nadaljeval: »Ključ daj, lopov, ključ! Ali ti nisem rekel, da prinesi ključ?

— Da, da, da! — je zajecljal Petričević, strezniviši se nekoliko; — ali ko sem ti povedal, da ga nimam.

— Lažeš! Varaš nas!

— Ali sta smešna! — se je posmejal sodnik, — bogami, ne varam vaju. Oni dan, ko sem pozno šel domov, sem ga imel v žepu. Da, da, sedaj se spominjam. Imel sem ga v temle... tu v žepu. Potegnil sem robec iz žepa in žnjim tudi ključ. Slišal sem, da je padel na kamen, videl ga pa nisem, ker je bila noč, niti prsta nisem videl pred nosom, in nekoliko se mi je tudi mešalo v glavi. Iskal sem, tipal z roko, pa ga nisem dobil. E, pa naj bo, kjer hoče, sem si mislil, saj si takointako nihče ne more pomagati z njim.

— Lažeš! — je kriknil odvetnik.

— Naj ne vidim nikdar več niti kaplje vina, če ni res, kar sem povedal.

Vdova se je vsa tresla od jeze in strahu. Namrdnila je obrvi in ošinila je pijanca s pogledom, ki da je bil sam zid in beton.

— Ali sta smešna! — je pristavil Petričević, pol v smehu pol v strahu; — kaj se mučita zaradi tega vražjega ključa! Vzemita sekiro in tresk po skrinji! Skrinja nima uma, saj je lesena, in vendar ne bo pripovedovala, da smo ji razbili glavo in vzeli drob iz nje. Pa če tudi. Saj midva smeva, saj sva varuha!

Na te besede pijanega norca je zasijalo vdovino oko. Hipoma je izginila iz sobe in se v trenutku vrnila s sekiro. Še preden je Jelušić mogel izpregovoriti besedico, je že udarila z vso silo po skrinji. Toda skrinja je ostala cela.

— Ali za Boga! — je priskočil odvetnik.

Udarila je dvakrat, udarila trikrat, udarila z vso močjo četrtič. Pokrov je počil. Z izbuljenimi očmi in razpletenimi lasmi, vsa razžarjena je pokleknila Jaga, porinila sekiro v razpoko in začela lomiti pokrov. Deska je počila, zazijala je velika luknja in Jaga se je vsa onemogla nagnila na plen, samo šepetajoč:

— Hvala Bogu! Rešen je!

(Dalje.)

pod Nemčijo, temveč edino pod našo, od nas in vseh naših bratov izvoljeno Jugoslavijo, kjer bo združen ves naš troimeni narod«

Okoli pol 1 je zaključil dopoldansko zborovanje general Maister, pozivljajoč udeležence, ki jih je bilo nad 8000, naj se tudi popoldne ob 16 enako častno udeleže nadaljevanja tabora.

Zborovalci so se nato razkropili po gozdiču, kjer so bili postavljeni v hladni senci smrek različni paviljoni, v katerih se je nudilo okrepčilo tačnemu želodcu: pivo, vino, mrzel prigrizek, guljaš, ob žarečem ognju sta vrtela Bosanca koštruna, trafika, kavarna itd. Razvila se je neprisiljena zabava. Razna pevska društva so popevala narodne in umetne pesmi, pridružile so se jim Korošice in Korošci in z njimi uspešno konkurirali.

Vmes je svirala godba, tako da je hitro prišla 16. ura. General Maister je nekaj čez napovedano uro zopet otvoril zborovanje. In čudom smo se čudili: iz vseh strani gozdiča je privrelo ljudstvo kakor iz mravljišča. Bilo ga je veliko več kakor dopoldne. In kakor je dopoldne z občudovanja vrednim zanimanjem sledilo govornikom, je istotako storilo tudi popoldne, kljub pripekajočemu poletnemu solncu.

Popoldne so govorili: urednik Žebot iz Maribora v imenu jugoslovanske kmečke zveze, zastopnica mariborskega ženskega društva gdčna. Stupca, Korošec dr. Kotnik, nadalje Andrej Oset iz Guštanja. Istran kapetan Sancin, kot odposlanec glavnega poverjeništva za agrarno reformo gozdarski komisar inž. Ante Ružić, v imenu slovenskega Sokolstva Verovšek, v imenu slovenskega katoliškega narodnega dijaštva Krek, Hrvat iz Sarajevega Dragotin Čelik, v imenu mežiške doline in v imenu delavstva Idrijčan Jurman in še mnogo drugih.

Ob pol 7 je general Maister zaključil tabor. Pozdravne brzojavke so došle: od ženske Ciril-Metodove podružnice v Krškem, od žen iz Mozirja od dr. Serajnika, dr. Oblaka, dr. Rudolfa, trga Mozirje, ljubljanskega »Zvona«, savinjskega Sokola, Vladimirja Predoviča in dr. Brejca.

General Maister koroškim rojakom.

General Maister je takole otvoril ljudski tabor v Sinčivasi:

V imenu Narodnega sveta za Koroško in v imenu vseh Slovencev, ki ljubijo svojo domovino, otvarjam ta veličastni tabor.

Pozdravljeni vsi, ki ste s Kranjske, Štajerske, Primorske in iz Prekmurja prihiteli na ta prelepi kos slovenske domovine, pozdravljeni ponosni in častiti banderi, gorak pozdrav in topla zahvala prevzvišenemu knezu in škofu ljubljanskemu ter vsem odposlancem, posebno pa sprimi Bog vas, moji dragi ljubljeni Koroški in Korošice!

Pravzaprav bi se bili morali zbrati na Gosposvetskem polju, kajti k Gospe Sveti vodi naša narodna božja pot. A ta-le naša današnja pot ni božja pot, temveč je narodov križev pot. Morali smo se tu zbrati, da s trdno voljo za danes in za vedno treščimo s trudnih in ožuljenih ramen težak križ, ki so nam ga nalagali naši narodni sovražniki.

Mi Slovenci smo vedno trpeli pod tujimi verigami, a med vsemi nami najbolj vi, Koroški. In še zdaj, ko so povsem odgrmeli že vojni topovi in je v vseh obmejnih državah in tudi že v delih naše Slovenije zavladal mir, ste zopet vi, Koroški, oni, ki so pretrpeli v zadnjem času več gorja, kakor vsa štiri in pol leta velike vojne.

In vrhu vsega tega zahtevajo in terjajo Nemci, da vas v Parizu zastopniki entente vprežejo za večno v nemški jarem. In terjajo, da bi še naprej morali vi, slovenski Koroški, samo delati, a Nemci sami da bi še dalje, kakor doseda, le uživali vse sadove vaših krvavih žuljev.

Odrekajo vam pravico, da bi ostali Slovenci, in trdijo, da niste imeli nikdar v svojih prsih narodne zavednosti. Toda če pogledam v zgodovino, vidim pred seboj tabore iz leta 1848. in 1866., katere tabore so ravno tiste gore gledale, kakor naš današnji tabor in na katerih taborih so vaši očetje in dedje glasno zaklicali zedinjenje z vsemi Slovenci. In če vidim danes pred seboj ta tisočglavi tabor, tedaj je to najboljši dokaz, da se danes pretaka v vas ista čvrsta slovenska kri, kakor se je pretakala v vseh naših rodovih, ki so živeli tod na Koroškem. In verujte mi, da ni grabežljivemu Nemcu za vas. Gre mu za vašo lepo zemljo, in sama zavist ga žene v boj, da bi to krasno, bogato zemljo osvojil, ker vidi vaše lepe šumeče in pojoče gozdove in vidi vaša zlata, blagoslovljena rodovitna polja in čuti, da spe v tejle vaši lepi zemlji bogate rude in, kar je največ, Nemci vedo dobro, da ima danes združena Slovenija zvezo z velikim morjem, ki je danes za vsak narod največje bogastvo. In od nas, ki smo združeni, torej od človeškega morja in od onega bogatega morja bi vas radi odtrgali in odrinili, ker le na ta način bi vi ostali osamel in še v nadaljni revščini, kar bi jim torej vaše zasužnjenje in popolno podjarmljenje pospešilo.

Vi, Koroški, in ve, Korošice, ste danes zidarji naših in svojih mej na Koroškem. O vas bo v tem oziru zgodovina pisala in vi bodete odgovarjali svojim otrokom, ki jih ljubite. Zato vam pravim: Naša slovenska meja na Koroškem ne smejo biti te naše gorske čestite gore, temveč naša meja mora teči tam, dokoder se pretaka vaša slovenska kri, dokoder bijejo vaša slovenska srca in dokoder se moli slovenski očenaš.

Zato ugovarjamo najostreje, da bi odločevali nemški in drugi tuji papirnati mižljoni in da bi odločevalo ljudsko glasovanje, kam naj pripada tale naš skozinskoz slovenski del Koroške, ki je pred Bogom in pred vsakim pravičnim človeškim sodnikom itak naša last.

Da pa pokažemo vsemu svetu to našo trdno voljo, rotim vas, koroške žene in dekleta in vas, koroški možje in fantje, da bodite naši narodni apostoli, da hodite od hiše do hiše, od vrat do vrat, in da oznanjujete naš sveti slovenski evangelij, ki pravi: »Mi, vsi Slovenci, ki živimo pod božjim solncem, moramo in hočemo ostati zedinjeni ne samo za čas nekaj rodov, temveč na vekov veke.

Mi ne delamo ne za nas, ne za danes, temveč mi delamo za tiste rodove, ki pridejo za nami. In tem bodočim rodovom hočemo in moramo postaviti take domovinske mejnike, da nas ne bodo naši potomci preklinjali, temveč da bodo nas in naše delo blagoslavljali.

Zato pa na delo, Koroški in Korošice, za zedinjenje vse naše lepe ljubljene domovine, katero naj naš veliki Bog blagoslovi in poživi! Bog živi našo zedinjeno čvrsto Slovenijo!«

Kot pooblaščenec deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani je gospod general pozdravil tabor sledeče:

Slovenska vlada v Ljubljani je poverila mene, da vas na tem taboru najprisrčneje v njenem imenu pozdravim. In ta naša slovenska vlada vam iz mojih ust zagotavlja, da se bo brigala za vas sedaj in potem, ko bodo naše državne meje že zarisane, tako da boste lahko pozabili vse trpljenje in vse težnje, ki ste jih morali preživeti pod tujim narodom.

Domače vesti.

Kolkovni urad v Trstu. Uradni »Osservatore« poroča: V Trstu se je ustanovil v ulici Riva del Sale 7 kolkovni urad, ki bo opravljal naslednje davčne posle: a) kolkovne pristojbine na menice in druge trgovske vrednostne papirje; b) kolkovne pristojbine na razglase in objave občinstvu; c) kolkovne pristojbine na račune v gostilnah, prenočiščih, kavarnah in drugih javnih podjetjih; d) kolkovne pristojbine na vstopnice v gledališča, kinematografe in k drugim javnim prireditvam; e) kolkovne pristojbine na zavoje parfumov in zdravilnih specijalitet; f) kolkovne pristojbine na prodajo dragotin. — 25. t. m. se ta urad odpre občinstvu, ki more tam dobiti informacije in dvigniti kolkovane vrednote, katere bi eventualno potrebovalo.

Izvoz in uvoz dvoparkljarjev v gradiščanski in tržiški okraj. Uradni »Osservatore« javlja, da ni več v veljavi naredba št. 10125 od dne 5. marca 1919, s katero se je prepovedal izvoz in uvoz dvoparkljarjev (goveda, ovce, koze, prašiči) v gradiščanski in tržiški politični okraj.

Meso za bolnike se bo prodajalo proti predložitvi zdravniškega izpričevala v sredo, četrtek in petek v naslednjih mesnicah, ki bodo odprte od 7 do 10'30, in sicer: Viciuti, ul. Cavana 22, Fontanot, ul. Gatteri 36, Bandeu, ul. Revoltella 62, Lotter, ul. Barriera 15, Stern, Stadion 9, Bressan, ul. S. Giacomo in Monte 12

Rossettijeve občinske nagrade. V ponedeljek 25. t. m. se je vršila izročitev IV. Rossettijeve občinske nagrade za služinčad, ki se je odlikovala v dolgoletni in zvesti službi. Nagrado 504 lir je dobila neka Justina Cesali, katera služi skozi 42 let, zvesto in pošteno, pri družini Somazzi. Za nagrado so predložili tozadevni delodajalci 90 oseb iz poselskega sloja; od teeh ima 5 oseb nad 50 let službe pri eni in isti družini, 17 oseb 40—50 let, 22 oseb 30—40 let, 32 oseb 20—30 let in 19 oseb 15—20 let. 5 oseb je samostojno vložilo prošnje a nagrade. Vseh 95 aspirantov ima skupno 5613 let in od teh 2983 službenih let.

Občni zbor Tržaške kmetijske družbe, ki se je vršil v nedeljo dopoldne v Narodnem domu v Trstu, je podal najočitnejši dokaz, kako prospešno je delovala družba v prid našemu kmetovalcu na Tržaškini zadnja leta vkljub težavnim vojnim časom. Natančnejše poročilo objavimo v nedeljski številki; danes naj le poudarimo, da je družba imela n. pr. leta 1918., ko je vse delo v odboru, iz katerega je pobrala vojna skoraj vse člane, ležalo na rokah samo dveh ali treh mož, nad 270.000 K denarnega prometa in je nad 5000 strankam dobavila za več kot 100.000 K raznih poljedelskih in drugih takih potrebščin. Imetje družbe je narastlo v tem času na lepo svoto 30.000 K. Občni zbor ni bil obiskan ravno preveč številno, vendar pa je bila udeležba tolika, da je bilo častno zastopano naše kmetsko prebivalstvo iz vseh krajev naše Tržaščine. Izvolil se je odbor — imena objavimo v razsežnejšem poročilu v nedeljo — kateremu se smе zaupati, da bo skrbel z vsemi svojimi močmi za to, da bo Kmetijska družba tudi še nadalje in kolikor le mogoče še v popolnejši meri zavetišče in zatočišče našega kmetovalca v vsem, kar se tiče njegovega stanovskega dejanja in nehanja. — Nedeljski občni zbor, ki pomenja za družbo gotovo zopet lep korak naprej, pa je bil še tem pomembnejši, ker je žnjim praznovala naša družba petindvajsetletnico svojega obstanka. Žal, da se še ta družbeni praznik moral praznovati v tako žalostnih razmerah; toda tudi to dejstvo bodi našim kmetovalcem v bodrilo, da se tem tesneje oklenejo svoje družbe, ki pomenja zanje najuspešnejšo samopomoč. Da bo tudi tako, je pokazala živahna razprava pri zadnji točki dnevnega reda, slučajnostih, v katero so posegli razni člani, ki so vsi poudarjali, da so nastale za našega kmetovalca na Tržaščini popolnoma nove razmere, in izražali svoje uverjenje, da bo mogel naš tržaški kmetovalec le tedaj biti kos tem novim razmeram, če on sam in seveda tudi njegova kmetijska družba uravna svoje delovanje primerno tem novim razmeram; tako namreč, da se tudi v kmetijstvu uvedejo in izvedejo zlasti tudi, kar se tiče zadružnega dela, vse one reforme, ki so potrebne z ozirom na položaj našega kmeta, ki se je vsled vojne popolnoma izpremenil. Na občnem zboru se je predstavil društvenikom tudi novi družbeni strokovni tajnik, g. Trobec, s predavanjem, katero objavimo ob priliki v našem listu. Kakor že rečeno, je pokazal letošnji občni zbor naše Kmetijske družbe, da je družba vkljub težavnim razmeram vendar v kar najboljši meri vršila svojo nalogo napram svojemu članstvu, obenem pa tudi podal zagotovilo najuspešnejšega delovanja za bodočnost. Naj bi se torej naši kmetovalci še še tem tesneje oklepali te, rečemo lahko, edine svoje zaščitnice, ki jim ostaja zvesta slej ko prej, tudi v najtežavnejših časih.

Podružnica Slovenskega planinskega društva vabi na izlet v Slivsko jamo, katerega priredi v nedeljo, 31. t. m. Odhod ob 5.40 od Sv. Andreja do Herpelj in potem z vozom ali peš v Slivje. — Naročila za obed in vozove sprejema tajnik V. Modrijan, Tržaška posojilnica.

»Čitalnica« pri Sv. Jakobu priredi v nedeljo, 31. t. m., ob 18 zabaven večer v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu. Pri bogatem in zanimivem sporedu sodelujejo: gč. Mezgečeva, s svojim sopranom, član tržaškega gledališča, g. Požar, član »Čitalnice« g. Klun s svojim poznanim basom, pesni učitelj g. Bizjak bo pesal ekcentričen ples z neko znano gospodično; številno čitalniško osobje in mandolinistična skupina »Viktor Parma«. Po sporedu prosta zabava, šaljiva pošta in ples. Opozarjamo posebej na to, da je čisti dobiček namenjen zgolj v dobrodelen namen in v očigled temu vabimo naše tržaško občinstvo, da se udeleži te prireditve v največjem številu.

Vzajemno društvo za zavarovanje goveje živine v Borštu priredi v nedeljo, 31. avgusta 1919 javno tombolo s štirimi lepimi dobitki, med temi je ena telica, dva jančka in še kaj drugega lepega, oziroma dobrega. Po tomboli bo ples. Odbor se nadeja obilne udeležbe iz sosednih vasi, kakor tudi iz bližnje tržaške okolice in mesta, saj se da na ta način najlepše združiti zabavno s koristnim.

Vojaški avtomobil je povozil včeraj dečka Emila Stefančiča, starega 10 let, ki se je igral na cesti. Avtomobil mu je zlomil desno nogo. Z istim avtomobilom so ga peljali na rešilno postajo, kjer je dobil prvo pomoč; nato so ga prepeljali z avtomobilom rešilne postaje v bolnišnico, kjer so ga sprejeli v deseti oddelek.

Padel pod tramvaj. Vojak Sostegno Rovinetti se je hotel včeraj izogniti nekemu kolesarju v ulici dell'Istria in skočil s tem namenom na tramvaj, ki je šel ravno tam mimo. Pri skoku se je revežu zdrsnilo in je padel pod tramvaj. K sreči se je tramvaj hitro ustavil. Vojaka so potegnili izpod tramvaja in ga nesli na vojaško rešilno postajo v Škednju, kjer mu je vojaški zdravnik obvezal le lahke rane na glavi; Rovinetti si je spahnil pri padcu tudi roko.

Pri igri. V kavarni »Fabris« je igral Edvard Tedeschi z nekim drugim gospodom domino; s prva sta se gospoda dobro razumela. Nenkrat pa je prišlo med njima do preprira in neznanec je udaril Tedeschija s kozarcem po čelu in ga ranil. Tedeschi je šel na rešilno postajo, kjer so mu izprali in obvezali rano.

Branil je. Včeraj, ko sta se mati in svak prepirala in končno tudi spoprijela, je hotel sin, Julij Peršić, star 21 let, stanujoč v ulici Salice 6, braniti in je pri tem dobil od svaka s palico po glavi, da se je moral podati na rešilno postajo.

Med ženskami. Ana D. in njena soseda sta se včeraj prijazno pozdravili, pogovarjali, prepirali in si končno skočili v lase; zmagala je soseda, ker se je morala Ana D. umekniti s krvavim nosom in z rano na čelu. Tudi ona se je zatekla k rešilni postaji.

Živčni napad. Begunka Vincenca Bigatti je padla včeraj vsled živčnega napada na tla. V bolnišnici so ji dali prvo pomoč. Ko je prišla k zavesti, je pripovedovala, da sta ji pred kratkim umrla mož in starejši sin, star 18 let, in da živi sedaj v najhujši revščini in bedi z dvema otrokoma. Revica je že prej vedno trpela na živčni bolezni, toda vsled zadnjih dogodkov se je njeno stanje jako poslabšalo, tako da je sedaj revica izročena z otrokoma usodi.

Tatvina čokolade. V noči od 23. na 24. t. m. je šla večja družba tržaških potepuhov po ulici S. Sebastiano. Ko so prišli v bližino slaščičarne Erminija Gerbetza, jih je prijela »sladkosnednost«. Ne da bi dosti premišljevali, so kratkomalo odtrgali žabnico ter razbili ključavnico. To se jim je seveda izplačalo, kajti iz prodajalne so odnesli za 670 lir čokolade, a iz blagajne 30 lir denarja. O tatovih ni ne duha ne sluha.

Tramvajski uzmovič. Na tramvaju, ki vozi iz ul. Conti v Rojan, je zmanjkala Albertu Battistuzziju listnica, v kateri je imel 485 lir. Nesrečnemu Albertiju ni ostalo nič drugega, nego javiti tatvino na karabinjersko postajo v ul. Orologio.

Vojaško sodišče.

Razprava proti aretirancem dne 3. in 4. t. m.

Nikolaj Ercegovac in Mirko Lorenčić sta obtožena, da sta kričala v Ercegovčevi gostilni v ulici Udine, ko so šli mimo karabinjerji, naslednje besede: »Siroveži italijanski, izpremeniti moramo vlado; boste šli v petnajstih dneh odtod.«

Obtoženca trdita, da nista izrekla omenjenih besed.

Ercegovac navaja, da je tožitelj njegov sovražnik, s katerim je imel več prepirov. Izrazil se je celo večkrat, da se bo maščeval, in sedaj mu je bila s tem dana prilika za maščevanje. Dostavlja, da se beseda »vigliacchi« je pač čula v njegovi gostilni, toda on je ni izrekel.

Drugi obtoženec Lorenčić pravi, da ni ničesar slišal ne videl. Nahajal se je v gostilni, ko so prišli karabinjerji.

Tožitelj Alojz Martelossi, čevljar, pripoveduje, da se je 4. t. m. nahajal v Ercegovčevi gostilni ter da je slišal, kako je obtoženec izjavil, ko so šli mimo vojaki: »V 15 dneh boste šli proč odtod.«

Na nadaljna vprašanja je priča zmešano odgovarjala. Druga priča, Rudolf Vidau, trdi, da je Ercegovac rekel samo »danes se bodo vršile grde reči«, a ne, kakor trdi priča Martelossi. Dostavlja še, da je Martelossi pijanec, ter da se ne more zanesti na njegove besede. Večkrat se je tudi izrazil, da se bo maščeval nad Ercegovcem radi prepirov.

Vojaški obtožitelj izjavlja, da ni mogoče, da bi Martelossi obtožil Ercegovca iz maščevanja. Ne verjame priči Vidavu, ker je leta obtožencev prijatelj.

Branitelj dr. Robba trdi, da ni obtožnica utemeljena, ter naglaša, da je vkljub zmagi italijanske vojske mnogo škodoželjnih ljudi tudi v Italiji. Vpraša, zakaj ne upošteva sodišče izjav obeh prič. Na ta način se lahko obsodi tudi najnedolžnejši obtoženec.

Sodišče je obsodilo Ercegovca na 3 meseca zapora, a Lorenčića na 2 meseca.

Borzna poročila.

Trst, 25. avgusta 1919.

Tečaji:

Jadranska banka	250—	255
Cosulich (Austroamericana)	600—	610
Dalmatia (Parob. dr.)	300—	310
Gerolimich	1500—	1550
Lloyd	980—	1000
Lussino	1500—	1560
Martinolich	430—	450
Navigazione Libera Triestina	1710—	1750
Oceania	450—	465
Premuda	640—	655
Tripcovich	575—	595
Assicurazioni Generali	16500—	16750
Riunione Adriatica	3050—	3125
Ampelea	430—	440
Cement Dalmatia	240—	255
Cement Spalato	330—	345
Čistilnica petroleja (Raff. Oli. Min.)	1700—	1750
Čistilnica riža (Pilatura riso)	350—	360
Krka	395—	405
Tržaški Tramway	220—	230
Tržaška tvornica olja	950—	1000

MALI OGLASI

PRODA se omara, miza, ki se raztegne, in naslonjač. Naslov pove ins. od. Edinosti. 4001

MLADA VDOVA se priporoča kot perica. Rozalija Gostiša, Androna S. Teida št. 4, IV. nad. 4002

IŠČEJO se kolarski delavci s precej dobro plačo. Ul. Chiozza 43. Kovač. 3996

BABICA, diskretna, se priporoča. Nasloviti: Luca, Rojan Verniellis 459, Trst. 3993

PISALNE mize in pisarniška oprava se proda. Naslov pove ins. odd. »Edinosti«. P 132

UČITELJ pouču je otroke ljudske šole. Pride tudi na dom. Cene zmerne. Pojasnila: Sv. Ivan Spodnji 628 I. 3973

VSAKDANJI DOHODI SOB in posameznih delov pohištva, novih in rabljenih, v najboljšem stanu. Prihodnji dohod kuhinjske oprave. — Stalna razstava najrazličnejših predmetov. — Sprejemajo se ponudbe. — Vsakdanje dražbe od 10-12 in od 17-19. Ulica Chiozza št. 7. Telefon 34-92 P 131

SLAVICA. Vsakovrstne slovanske knjige kupuje dr. G. B. Corgnali v Vidmu (Udine). 3306

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena, nepozabna soproga, mati, tašča in stara mati gospa

Jožefa Pupis roj. Turk

po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil danes, v torek, 26. t. m., ob 10 predpoldne.

TOMAJ, 25. avgusta 1919.

Anton, soprog. — Rudolf, Viktor, Emil, Franc, Jožef, sinovi.
Josipina por Žiberna, Antonija por. Kenda, Judita, hčere.
Jožefa Pupis roj. Tavčer, nevesta, svaki, svakinje, vnuki in drugi sorodniki.

Novo pogrebno podjetje, Corso V. E. III. štev. 47.

Dne 9. t. m. je po trimesečni bolezni preminul v Belgradu pomorski nadpoverjenik Države SHS

Henrik Komavec

rodom iz Štandreža pri Gorici, v prerani dobi 43 let.

Večnaja pamjat poštenemu človeku!

GORICA, 26. avgusta 1919. Bridko žalujoči brat Albert.

KISOVA KISELINA
(kisov ekstrakt)
ledena, zajamčeno čista 99%
se dobi pri
HOLLANDIA COLONIAL
družbi z om j. v Trstu
ul. Pier Luigi da Palestrina štev. 2
(vogal ul. Coroneo)
Telefon 24-03. Telefon 24-03.

V nedeljo, 31. avgusta,
JAVNA TOMBOLA
v Borštu.
Štirje lepi dobitki, med temi junica, dva janička, itd.
Nadeja se obilne udeležbe odbor vzajem. društva za zavarovanje goveje živine.

Posestvo z zemljiščem
Je naprodaj v Romnu št. 70.
Pojasnila istotam od 27. do 28. t. m.

Vsi oni, kateri nam po prejemu računa od našega inseratnega oddelka pošljejo denar, naj blagovole napisati na odrezek poštne nakaznice, — številko dotičnega računa. —

ZLATARNICA G. PINO, TRST
se nahaja na Korzu št. 13 (bivša zlatarnica G. ZERKOVITZ & Figlio)
Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, verižic itd.

Ferdo Kleinmayrjeva
SLOVNICA
italijanskega jezika
zelo pri ročna in praktična z vajami, razgovori, pismi, besednim zaklado m in z 2500 izrazi je pravkar izšla. Prodaja in razpošilja jo J. Štcka, Trst, ul. Milano
Cena je L 3.60, vezana L 4.50. Po pošti 50 stot. več.

Knjigarna Kat. tisk. društva
v Gorici, ul. Carducci št. 2 (Mantova hiša).
Zaloga tiskovin za cerkvene urade in županstva. — Velika izbera pisemskega, nradnega, cigaretnega papirja in drugih v to stroko spadajočih potrebščin.
Na debelo. Na drobno.

ZALOGA UR IN ZLATARINE ...
na veliko izbero se vdobi pri
A. POVH v Trstu
TRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

Cenjene inserenti, kateri nam pošljejo oglase z dežele, naj nam oproste, če je oglas šele 10-15 dni pozneje objavljen, ker temu nismo krivi mi, ampak neurejene poštne razmere. — Prosimo tudi, da se oglasi plačajo antecipatno.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9 - 12 dop. in od 3 - 6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

PFAFF Stroj za šivanje in vezanje prvi nemški izdelek Seidel & Neumann in ‚Singer' Gast & Gasser
Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popravljanje.
Tvrdka ustanovljena l. 1878
FRANCESCO BEDNAR
Trst, ul. Campanile 19

Dr. FRANZUTTI
ZOBOZDRAVNIK v Trstu, ul. Gioachino Rossini štev. 12, vogal ul. delle Poste. Tehniški vodja A. Johnscher, dolgoletni asistent Dr. J. Č rnaka. - Izdiranje zob brez bolečin. Plombiranja. Umetni zobje.

Išče se
VRATAR
Ul. Sv. Frančiška Asiškega 20, I.

UMETNI ZOBJE
z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrobki
VILJEM TUSCHER koncesijonirani zobotehnik
TRST, ul. 30. oktobra (ex Caserma) 13, II.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

JADRANSKA BANKA
Delniška glavnica K 30,000.000, Reserve K 8,500.000
Centrala: TRST
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 1
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.
Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle
Sprejema vloge
na hranilne knjižice proti 3½% letnim obrestim v računu tekočega prometa proti 3% letnim obrestim. Na odpoved navezane vsteke sprejema po najugodnejših pogojih, ki se dajo pogoditi od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (Safes deposits).
Blagajna posluje od 9 do 13

POZOR! POZOR!
Velika podružnica v Božjempolju pri Proseku tvrdke G. WEISS, v Trstu, ul. Valdirivo št. 23, telefon 29-78,
naznanja svojim naročnikom, da je njena zaloga dobro preskrbljena z najrazličnejšimi vini, belimi in rdečimi, žganjem, marsalo in vermutom po konkurenčnih cenah.